

Samenwerkingsovereenkomst Duurzame Energie Afsluitdijk - concept

Revisieoverzicht	Datum
<i>Versie 1.0: concept Hanna de Weerd</i>	<i>17 juli 2014</i>
<i>Versie 1.1: concept FHO</i>	<i>7 augustus 2014</i>
<i>Versie 2.0: concept na ambtelijke bespreking met partijen d.d. 18 augustus</i>	<i>29 augustus 2014</i>
<i>Versie 2.1: concept na commentaar Partijen tot 4 september</i>	<i>8 september 2014</i>
<i>Versie 2.2: concept tbv SG I&M</i>	<i>18 september 2014</i>
<i>Versie 2.3: concept tbv BSG Afsluitdijk</i>	<i>23 september 2014</i>
<i>Versie 2.4: concept nav BSG en ter besluitvorming</i>	<i>3 november 2014</i>

Inhoudsopgave

Partijen:.....	2
Overwegingen:.....	3
Artikel 1: Rangorde en begripsomschrijvingen.....	4
Artikel 2: Doel van de overeenkomst	4
Artikel 3: Te realiseren objecten en te maken afspraken binnen Rijkscontract.....	4
Artikel 4: Raakvlakken overige Samenwerkingsovereenkomsten	6
Artikel 5: Samenwerking en organisatie	6
Artikel 6: Ruimtelijke kwaliteit.....	6
Artikel 7: Procedures en vergunningen.....	6
Artikel 8: Financiering.....	7
Artikel 9: Risico's	7
Artikel 10: Duur en tussentijdse beëindiging overeenkomst.....	8
Artikel 11: Realisatie-overeenkomst energie.....	9
Artikel 12: Wijzigingen Samenwerkingsovereenkomst.....	10
Artikel 13: Publicatie.....	10
 Bijlage 1: Begripsomschrijvingen	 12
Bijlage 2: Toelichting stromingsenergie Kornwerderzand	14

Partijen:

1. De Minister van Infrastructuur en Milieu, handelend als bestuursorgaan en als vertegenwoordiger van de Staat der Nederlanden, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door de directeur-generaal Rijkswaterstaat, dhr. Mr. Ing. J.H. Dronkers, hierna aangeduid als **'De Staat'**;
2. De provincie Fryslân, en voor zover het hun publiekrechtelijke bevoegdheden betreft Gedeputeerde Staten van de provincie Fryslân, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door gedeputeerde C. Schokker-Strampel, daartoe ge(vol)machtigd op grond van artikel 176 Provinciewet bij besluit van de Commissaris van de Koning in de provincie Fryslân respectievelijk bij besluit van het College van Gedeputeerde Staten van de provincie Fryslân hierna gezamenlijk te noemen: **"de provincie Fryslân"**;
3. De provincie Noord-Holland, en voor zover het hun publiekrechtelijke bevoegdheden betreft Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door gedeputeerde J. Geldhof, daartoe ge(vol)machtigd op grond van artikel 176 Provinciewet bij besluit van de Commissaris van de Koning in de provincie Noord-Holland respectievelijk bij besluit van het College van Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland, hierna gezamenlijk te noemen: **"de provincie Noord-Holland"**;
4. De gemeente Súdwest-Fryslân en voor zover het hun publiekrechtelijke bevoegdheden betreft het college van burgemeester en wethouders respectievelijk de gemeenteraad van de gemeente Súdwest-Fryslân, allen te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door wethouder M. Offinga, daartoe ge(vol)machtigd op grond van artikel 171 Gemeentewet en bij besluiten van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Súdwest-Fryslân en de gemeenteraad van Súdwest-Fryslân, hierna gezamenlijk te noemen: **"de gemeente Súdwest-Fryslân"**;
5. De gemeente Hollands Kroon en voor zover het hun publiekrechtelijke bevoegdheden betreft het college van burgemeester en wethouders respectievelijk de gemeenteraad van de gemeente Hollands Kroon, allen te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door wethouder Th.J. Meskers, daartoe ge(vol)machtigd op grond van artikel 171 Gemeentewet en bij besluiten van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Hollands Kroon en de gemeenteraad van Hollands Kroon, hierna gezamenlijk te noemen: **"de gemeente Hollands Kroon"**;
6. De gemeente Harlingen en voor zover het hun publiekrechtelijke bevoegdheden betreft het college van burgemeester en wethouders respectievelijk de gemeenteraad van de gemeente Harlingen, allen te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd wethouder M. le Roy, daartoe ge(vol)machtigd op grond van artikel 171 Gemeentewet en bij besluiten van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Harlingen en de gemeenteraad van Harlingen, hierna gezamenlijk te noemen: **"de gemeente Harlingen"**;

Hierna ook te noemen: **Partijen; Partijen 2 t/m 6** hierna gezamenlijk ook te noemen: **"Regionale Partners"**

Overwegingen:

- a) De Afsluitdijk is een icoon van verleden, heden en toekomst met toekomstpotentie voor duurzaamheid en innovatie. Bovendien is de Afsluitdijk een aantrekkelijk gebied om te komen en te zijn en een visitekaartje voor de Nederlandse Waterbouwtraditie.
- b) De Staat werkt aan de contractvoorbereiding om de Afsluitdijk weer aan de eisen voor waterveiligheid te laten voldoen en de waterafvoercapaciteit te vergroten. Partijen onderkennen het primaire belang van deze eisen.
- c) De Staat heeft besloten deze werkzaamheden aan te besteden in de vorm van een design, build, finance and maintain (DBFM) contract waarin naast ontwerp en realisatie ook financiering en onderhoud voor circa 25 jaar worden belegd, hierna te noemen **'Rijkscontract'**.
- d) Partijen hebben een gezamenlijke ambitie om de Afsluitdijk en omgeving vanuit een bredere optiek te ontwikkelen. Met als perspectief dat de Afsluitdijk zich kan ontwikkelen tot de drager van nieuwe ambities voor duurzaamheidsinitiatieven, innovatie, recreatie & toerisme, natuur en bereikbaarheid en daarmee een economische impuls geeft aan de regio.
- e) Op 23 december 2011 hebben Partijen de Bestuursovereenkomst Toekomst Afsluitdijk getekend voor de realisatie van dit perspectief waarin afspraken zijn gemaakt over de bestuurlijke samenwerking, financiering, taken, rollen en verantwoordelijkheden tijdens de Planuitwerkingsfase van het 'Project Toekomst Afsluitdijk'. Op 17 oktober 2012 is in de Staatscourant het Convenant Wijzigingsovereenkomst op de Bestuursovereenkomst Toekomst Afsluitdijk, gepubliceerd. Hierbij zijn afspraken vastgelegd over de 'Rijksbijdrage Ambities Afsluitdijk'.
- f) In december 2011 hebben de Regionale Partners de 'Ambitie Agenda Afsluitdijk' vastgesteld.
- g) In januari 2013 hebben de Regionale Partners het uitvoeringsplan 2013-2016 'Beleef De Nieuwe Afsluitdijk' vastgesteld.
- h) In artikel 3.6 en artikel 3.7 van de onder sub e) beschreven Bestuursovereenkomst wordt de mogelijkheid geboden om projecten van de Regionale Partners mee te laten lopen in de planuitwerking en realisatie, in concreto opname in het Rijkscontract.
- i) De randvoorwaarden voor het aanhaken van projecten zijn door de Bestuurlijke Stuurgroep Afsluitdijk op 25 november 2013 bestuurlijk overeengekomen.
- j) De Bestuurlijke Stuurgroep Afsluitdijk heeft op 11 juni 2014 kennis genomen van de projecten die de Regionale Partners in september 2014 willen laten aanhaken bij het Rijkscontract.
- k) Op dit ogenblik wordt reeds stromingsenergie en Blue Energy opgewekt door een derde partij, op basis van verkregen vergunningen. Deze lopen tot 2016.
- l) Partijen hebben de gezamenlijke ambitie om de Afsluitdijk te ontwikkelen tot broedplaats van innovatie, onder meer op het gebied van duurzaamheid en energie.
- m) Er zijn concrete marktinitiatieven voor het realiseren van extra locaties ten behoeve van stromingsenergie in de spuisluisen van Kornwerderzand en Den Oever. Dit heeft raakvlak met de werkzaamheden van De Staat ten behoeve van vergroten van de afvoercapaciteit. Proeven met blue energy bevinden zich aan het einde van de 1^e fase. Ten behoeve van de tweede fase dienen aanvullende voorzieningen gerealiseerd te worden.
- n) Partijen willen met elkaar samenwerken om hun gezamenlijke ambities te bereiken en leggen hierbij het volgende vast.

Artikelen:

Artikel 1: Rangorde en begripsomschrijvingen

- 1.1 Deze Samenwerkingsovereenkomst bestaat uit de tekst van de Samenwerkingsovereenkomst en de bijlagen 1 t/m 3. De bijlagen maken integraal onderdeel uit van de Samenwerkingsovereenkomst. De begrippenlijst is als **Bijlage 1** bij deze Samenwerkingsovereenkomst gevoegd.
- 1.2 Bij strijdigheid van de verschillende documenten gaat de tekst van de Samenwerkingsovereenkomst boven de bijlagen. De volgorde van de bijlagen is bepalend voor de onderlinge rangorde. Een en ander tenzij uitdrukkelijk anders is opgenomen.
- 1.3 Bij strijdigheid van de Bestuursovereenkomst met deze Samenwerkingsovereenkomst, gaat de tekst van de Samenwerkingsovereenkomst boven de Bestuursovereenkomst.

Artikel 2: Doel van de overeenkomst

In deze Samenwerkingsovereenkomst maken Partijen concrete afspraken om samen te werken aan de ontwikkeling van de Afsluitdijk als broedplaats van innovatie en demonstratie op het gebied van duurzame energie. Partijen spannen zich in om te komen tot een ten minste Energieneutrale dijk in 2021. In een nog te sluiten Realisatieovereenkomst zullen nadere afspraken worden gemaakt, zoals omschreven in artikel 12.

Artikel 3: Te realiseren objecten en te maken afspraken binnen Rijkscontract

- 3.1 Als **Bijlage 2** bij deze Samenwerkingsovereenkomst is bijgevoegd een toelichtingskaart ten aanzien van stromingsenergie Kornwerderzand. De in Bijlage 2 gehanteerde begrippen gelden gelijkkelijk voor deze Samenwerkingsovereenkomst Energie.

Blue Energy

- 3.2 Regionale Partners organiseren de volgende fase van beproeving en opschaling in het pilotproject Blue Energy. De Staat staat hier positief tegenover en zal zich in spannen zijn medewerking te verlenen. In het Rijkscontract zullen de volgende bepalingen opgenomen worden:
 1. De huidige functionaliteit van Blue Energy, waarvoor een vergunning is afgegeven, dient gedurende aanleg en beheer gehandhaafd te blijven.
 2. De DBFM-opdrachtnemer dient waar nodig en na afstemming een derde partij toegang te verlenen tot het bouwterrein ten behoeve van werkzaamheden van de opschaling naar een 3 Mega Watt aansluiting en andere relevante aanpassingen aan de installatie. De aansluiting wordt voor rekening en risico van de initiatiefnemer van Blue Energy gerealiseerd.

Stromingsenergie Kornwerderzand

- 3.3 De Staat zal in de eisenspecificatie in het Rijkscontract, op het onderdeel spuikokers bij Kornwerderzand, rekening houden met de mogelijkheid om stromingsturbinen te plaatsen in de kokers.
- 3.4 Partijen zullen gezamenlijk afwegen in hoeverre de volgende objecten binnen het Rijkscontract gerealiseerd en beheerd moeten worden of onder regie van Regionale Partners separaat georganiseerd kunnen worden. Dit laatste heeft de voorkeur, mits dit niet tot onbeheersbare raakvlakken leidt voor de opdrachtnemer van het Rijkscontract:
1. De ophangconstructie van de turbines over de spuisluizen met daarop gelegen een weg, ten behoeve van de ontsluiting van de Vismigratierivier
 2. 5 Mega Watt aansluiting bij de spuikokers van Kornwerderzand ten behoeve van de aansluiting van de stromingsturbinen voor teruglevering van energie en afname van energie.

Besluitvorming hierover dient uiterlijk eind 2014 aan de Bestuurlijke Stuurgroep Afsluitdijk te worden voorgelegd

Stromingsenergie Den Oever

- 3.5 De Staat zegt toe de volgende eisen op te nemen in het Rijkscontract ten behoeve van stromingsenergie in de spuisluizen bij Den Oever:
1. Gedurende realisatie zal getracht worden 1 koker en bij voorkeur 2 kokers beschikbaar te hebben als testlocatie voor stromingsturbinen en stromingsenergie.
 2. Niet-beschikbaarheid van kokers zal tot een minimum beperkt worden.
 3. Na realisatie (vanaf Voltooingsdatum) zullen twee kokers beschikbaar zijn als testlocatie voor stromingsturbinen en stromingsenergie.
 4. De kokers die beschikbaar worden gesteld, dienen zich te bevinden in het midden van de spuigroep.
 5. De kokers die beschikbaar worden gesteld, liggen bij voorkeur niet naast elkaar.
 6. Per koker die beschikbaar wordt gesteld, dient de bereikbaarheid voor materiaal en mensen van de testlocaties gewaarborgd te zijn.
 7. Per koker die beschikbaar wordt gesteld, dient de testlocatie bereikbaar te zijn voor kabels. Over de aanleg van de benodigde kabelverbindingen zullen Partijen nog nadere afspraken maken, over rol- en taakverdeling.
- 3.6 De Staat neemt in de aanbesteding van het Rijkscontract de volgende maatregelen om inschrijvers tot innovatieve en duurzame oplossingen op het gebied van energie te stimuleren:
- a) De pompen bij Den Oever in zetten volgens het principe 'spuien als het kan, pompen als het moet'.
 - b) Uithijzbare pompen realiseren, waardoor meer spuicapaciteit behouden blijft en dus minder vaak gepompt hoeft te worden.
 - c) Eisen stellen aan het energieverbruik van de pompen.
 - d) Energie winnen door het als turbine inzetten van de pompen voor waterafvoer, onder voorbehoud van de technische haalbaarheid en een sluitende business case.
 - e) Zuinig gebruik van energie van de aan te leggen en te beheren objecten door de opdrachtnemer van het Rijkscontract verplichten om de kosten van het

elektriciteitsverbruik te dragen en met de Staat te verrekenen. Dit voor zover het energieverbruik redelijkerwijs door de opdrachtnemer is te voorspellen.

- 3.7 De in dit artikel genoemde eisen zullen conform de in artikel 5 gemaakte afspraken nader uitgewerkt en gespecificeerd worden.

Artikel 4: Raakvlakken overige Samenwerkingsovereenkomsten

- 4.1 Voor de realisatie van de in deze Samenwerkingsovereenkomst gemaakte afspraken ten aanzien van duurzame energie bestaan er afhankelijkheden met andere ambities die middels separate samenwerkingsovereenkomsten worden vastgelegd tussen De Staat en de Regionale Partners. Deze afhankelijkheden zijn als volgt benoemd:

SOK Vismigratierivier:

- De te realiseren weg over de spuisluizen bij Kornwerderzand dient als toegangs- en serviceweg naar de Vismigratierivier voor wandelaars.

SOK Noord-Hollands deel Afsluitdijk:

- Bij een eventuele opwaardering van het Monument zullen Partijen zich inspannen om het Monument te voorzien van een energieneutrale energievoorziening.

- 4.2 Indien één of meer van de in artikel 4 lid 1 genoemde samenwerkingsovereenkomsten geen doorgang kunnen vinden of voortijdig ontbonden worden, zullen Partijen in overleg treden over de mogelijke gevolgen voor deze Samenwerkingsovereenkomst.

Artikel 5: Samenwerking en organisatie

- 5.1 De Staat zal in samenwerking met de Regionale Partners de onder artikel 3 genoemde eisen verder uitwerken tot een functionele eisen-set met bijbehorend referentie-ontwerp op definitief ontwerp niveau. De Staat zal hierbij optreden als initiërende partij.
- 5.2 De Staat draagt er zorg voor dat de in lid 1 benoemde functionele eisen-set met bijbehorend referentieontwerp wordt verwerkt tot een integraal eisenpakket, in Bijlage 9 programma van eisen van het Rijkscontract.

Artikel 6: Ruimtelijke kwaliteit

Partijen nemen eisen ten aanzien van ruimtelijke kwaliteit en vormgeving op in het definitieve Masterplan Beeldkwaliteit. De Staat neemt deze eisen op, voor zover in zijn ogen noodzakelijk, in het Esthetisch programma van eisen behorende bij het Rijkscontract.

Artikel 7: Procedures en vergunningen

- 7.1 De Staat zal zich inspannen een volgende fase, zoals omschreven in artikel 3 lid 2, sub 2, van Blue Energy planologisch niet onmogelijk te maken.

- 7.2 De Staat zal zich inspannen de plaatsing van de stromingsturbines in het rijksinpassingsplan binnen de bestemming planologisch mogelijk te maken.
- 7.3 De Regionale Partners dragen zorg voor tijdig beschikbare onderzoeken naar de effecten van de stromingsturbines in Kornwerderzand.
- 7.4 Het aanvragen en tijdig verkrijgen van de benodigde uitvoeringsbesluiten ten aanzien van Blue Energy en de plaatsing van de stromingsturbines, zijn voor rekening en risico van de initiatiefnemer.

Artikel 8: Financiering

- 8.1 De Regionale Partners zullen een verzoek bij de Staat indienen voor een bijdrage aan de ambities Afsluitdijk voor een volgende fase van Blue Energy en de realisatie van een democentrale stromingsenergie te Kornwerderzand, conform het Convenant Wijzigingsovereenkomst op de Bestuursovereenkomst Toekomst Afsluitdijk, zoals gepubliceerd in de Staatscourant van 17 oktober 2012. Om voor de bijdrage in aanmerking te komen zullen de Regionale Partners tijdig en voor het overige voldoen aan de daartoe gestelde voorwaarden in de Wijzigingsovereenkomst. Het verzoek betreft de volgende bedragen:
- Wijzigingsovereenkomst Bestuursovereenkomst Toekomst Afsluitdijk
€ 2,7 miljoen ten behoeve van Blue Energy
 - Wijzigingsovereenkomst Bestuursovereenkomst Toekomst Afsluitdijk
€ 3,0 miljoen ten behoeve van democentrale stromingsenergie
Kornwerderzand
- 8.2 De ter beschikking gestelde bedragen zullen door de Regionale partijen slechts aan derden worden uitgekeerd met inachtneming van de geldende regelgeving, daaronder de Europese regelgeving begrepen. Voor zover sprake zal zijn van subsidies in de zin van artikel 4:21 AWB zullen ten behoeve van de hier genoemde bedragen subsidiebeschikkingen worden genomen.
- 8.3 Indien bij de uitwerking van artikel 3 lid 2, 3 en 5 blijkt dat er sprake is van additionele kosten, dan zullen Partijen aanvullende financieringsafspraken in de te sluiten Realisatieovereenkomst maken, zoals omschreven in artikel 12.

Artikel 9: Risico's

- 9.1 Partijen hebben gezamenlijk vastgesteld dat tot ondertekening van de Realisatieovereenkomst zoals genoemd in artikel 11 van deze Samenwerkingsovereenkomst, de volgende risico's op kunnen treden:
1. De plaatsing en exploitatie van de stromingsturbines, dan wel de subsidieverlening, blijkt door wettelijke belemmeringen niet mogelijk op de door Partijen voorgestane wijze, waardoor vertraging ontstaat.

2. Faalkansanalyse ten behoeve van de spuisluizen met daarbinnen de stromingsturbines leidt tot negatieve uitkomst.
 3. Op verzoek van Regionale Partners worden binnen 4 maanden voor Start Aanbesteding wijzigingen doorgevoerd die leiden tot extra ontwerp- en contractvoorbereidende werkzaamheden, vertraging of anderszins negatieve gevolgen voor de aanbesteding van het Rijkscontract.
 4. Er worden geen vergunningen voor de stromingsturbines verstrekt.
 5. De Regionale partijen kunnen door onvoorziene omstandigheden de in te zetten publieke middelen niet verantwoorden, omdat de ingeschatte regionale baten lager uitvallen dan vooraf gedacht.
 6. Partijen kunnen geen overeenstemming krijgen over beschikbaarheid van de door De Staat toegezegde maatregelen.
 7. Partijen kunnen geen overeenstemming krijgen over de uitwerking van de eisen als bedoeld in artikel 3.
 8. De aanbestedingsplanning van de Staat vertraagt.
- 9.2 De in artikel 9 lid 1 benoemde risico's 1, 2, 3, 4, en 5 zijn voor rekening en risico van de Regionale Partners. De daadwerkelijke kosten, tenzij onredelijk die het gevolg zijn voor De Staat in verband met het intreden van deze risico's zullen – na schriftelijke opgave – worden vergoed door de Provincie Noord Holland.
- 9.3 De in artikel 9 lid 1 benoemde risico's 6 en 7 zijn voor rekening en risico's van Partijen gezamenlijk. Ieder der Partijen (de Provincie Noord Holland namens de Regionale Partners) draagt de eigen kosten die het gevolg zijn van dit risico.
- 9.4 Indien de in artikel 9 lid 1 benoemde risico's 1 t/m 7 zich voordoen, kan De Staat de in artikel 3 genoemde eisen buiten het Rijkscontract laten.
- 9.5 Het in artikel 9 lid 1 benoemde risico 8 is voor rekening en risico van de Staat. De daadwerkelijke kosten, tenzij onredelijk die het gevolg zijn van het intreden van dit risico voor de Regionale Partners zullen – na schriftelijke opgave – worden vergoed door de Staat. Deze kosten zijn niet verschuldigd als de vertraging is veroorzaakt door verwezenlijking van risico's 1 t/m 8.

Artikel 10: Duur en tussentijdse beëindiging overeenkomst

- 10.1 Beëindiging van deze Samenwerkingsovereenkomst kan plaatsvinden door opzegging of ontbinding.

Duur

- 10.2 Deze Samenwerkingsovereenkomst treedt in werking na ondertekening ervan door alle Partijen en eindigt als de in artikel 13 genoemde Realisatieovereenkomst door alle Partijen getekend is, of op het moment dat Partijen constateren dat de Realisatieovereenkomst niet tot stand zal komen.

Opzegging

- 10.3 Elke Partij kan de Samenwerkingsovereenkomst met inachtneming van een opzegtermijn van 2 maanden (tussentijds) opzeggen, voor wat betreft haar aandeel in de samenwerking indien als gevolg van onvoorziene omstandigheden als bedoeld in artikel 6:258 BW voortzetting van de samenwerking naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid niet van de betreffende partij verwacht kan worden.

Ontbinding

- 10.4 Indien een Partij tekortschiet in de nakoming van deze Samenwerkingsovereenkomst en deze Partij in verzuim verkeert, zullen Partijen eerst in overleg treden om tot een oplossing te komen.
- 10.5 Indien een van de in artikel 9 lid 1 sub 1 t/m 7 benoemde risico's intreedt, zullen Partijen eerst in overleg treden om tot een oplossing te komen,
- 10.6 Indien het overleg genoemd in artikel 10 Lid 5 niet tot overeenstemming leidt binnen 3 maanden is ieder van de overige Partijen gerechtigd de Samenwerkingsovereenkomst met die partij te ontbinden door middel van een aangetekend schrijven, tenzij de tekortkoming gezien haar bijzondere aard of geringe betekenis deze ontbinding en haar rechtsgevolgen niet rechtvaardigt. De resterende Partijen zullen alsdan in overleg treden over de gevolgen van de ontbinding voor de resterende Partijen.
- 10.7 Bij ontbinding op grond van artikel 10 lid 6 blijven de door de tekortschietende Partij ingebrachte of toegezegde middelen beschikbaar voor de uitvoering van de Samenwerkingsovereenkomst, indien deze door één of meerdere Partijen wordt voortgezet.
- 10.8 Indien deze Samenwerkingsovereenkomst niet of niet verder uitgevoerd kan of mag worden op grond van een rechterlijke uitspraak of een beschikking van de Europese Commissie treden partijen in overleg om te bezien of deze Samenwerkingsovereenkomst zodanig aangepast kan worden dat aan de uitspraak of beschikking tegemoet kan worden gekomen. Indien partijen hierover geen overeenstemming bereiken binnen 3 maanden, is iedere Partij gerechtigd de Samenwerkingsovereenkomst te ontbinden door middel van een aangetekend schrijven.

Artikel 11: Realisatie-overeenkomst energie

- 11.1 Partijen zullen de afspraken in deze Samenwerkingsovereenkomst nader uitwerken in nog te sluiten een Realisatie-overeenkomst. In deze Realisatie-overeenkomst zullen Partijen ten minste over de volgende onderwerpen afspraken vastleggen:
1. Functioneel gespecificeerde eisenset op definitief ontwerp niveau met bijbehorend referentie-ontwerp voor maatregelen zoals genoemd in artikel 3.
 2. Afspraken over eventuele additionele financiering voor maatregelen genoemd in 3 lid 2, 3, 4 en 5.
 3. Rollen, taken en verantwoordelijkheden van Partijen gedurende de aanbesteding, realisatie- en beheerfase van het Rijkscontract.

4. Exitregeling gedurende de aanbesteding, realisatie- en beheerfase van het Rijkscontract.
5. Verdere uitwerking en vervolgstappen van Blue Energy.

11.2 Partijen zullen gezamenlijk capaciteit beschikbaar stellen om de Realisatie-overeenkomst voor Start aanbesteding van het Rijkscontract gesloten te hebben, waarvan ieder der Partijen de eigen kosten zal dragen.

Artikel 12: Wijzigingen Samenwerkingsovereenkomst

- 12.1 Elke partij kan de andere Partijen schriftelijk verzoeken deze Samenwerkingsovereenkomst te wijzigen. De wijziging behoeft de schriftelijke instemming van alle partijen.
- 12.2 Partijen treden in overleg binnen 1 maand nadat een partij de wens daartoe aan de andere Partijen schriftelijk heeft medegedeeld.
- 12.3 De wijziging en de verklaringen tot instemming worden in afschrift als bijlage aan deze Samenwerkingsovereenkomst gehecht.
- 12.4 De zakelijke inhoud van de wijziging wordt gepubliceerd in de Staatscourant.

Artikel 13: Publicatie

- 13.1 Binnen 2 maanden na ondertekening/inwerkingtreding van deze Samenwerkingsovereenkomst wordt de zakelijke inhoud daarvan gepubliceerd in de Staatscourant.
- 13.2 In de Staatscourant wordt tevens medegedeeld dat de Samenwerkingsovereenkomst wordt gepubliceerd op www.deafsluitdijk.nl

Aldus overeengekomen en in ...voud opgemaakt en ondertekend te
op.....2014 :

De Staat der Nederlanden en de Minister van Infrastructuur en Milieu,
Namens deze: directeur-generaal Rijkswaterstaat, dhr. Mr. Ing. J.H. Dronkers

De provincie Fryslân en de Gedeputeerde Staten van Fryslân,
Namens deze: gedeputeerde C. Schokker-Strampel

De provincie Noord-Holland en de Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,
Namens deze: gedeputeerde J. Geldhof

De gemeente Súdwest-Fryslân en Burgemeester en Wethouders van Súdwest-Fryslân,
Namens deze: wethouder M. Offinga

De gemeente Hollands Kroon en Burgemeester en Wethouders van Hollands Kroon
Namens deze: wethouder Th.J. Meskers

De gemeente Harlingen en Burgemeester en Wethouders van Harlingen,
Namens deze: wethouder M. le Roy

Bijlage 1: Begripsomschrijvingen

Voltooingsdatum van het

Rijkscontract:

datum waarop het voltooiingscertificaat wordt afgegeven. Dit certificaat wordt afgegeven als het object functioneel aan alle eisen voldoet zoals gesteld in het Rijkscontract.

Bestuursovereenkomst:

de Bestuursovereenkomst Toekomst Afsluitdijk d.d. 23 december 2011, inclusief bijlagen.

Bijlagen:

de bijlagen zoals opgenomen in de respectievelijke samenwerkingsovereenkomsten en daarvan deel uitmakend.

Energieneutrale dijk:

Er wordt tenminste evenveel duurzame energie opgewekt als de hoeveelheid energie die door het geheel aan gebruikers onder normale omstandigheden over een jaar gezien wordt verbruikt.

Esthetisch programma van eisen:

Eisen ten aanzien van vormgeving en beeldkwaliteit, welke opgenomen worden in bijlage 9 Programma van eisen in het Rijkscontract.

Financial Close van het

Rijkscontract:

De datum waarop de opschortende voorwaarden van de financieringsovereenkomsten zijn vervuld of vervallen. Een en ander zoals opgenomen in het Rijkscontract.

Masterplan beeldkwaliteit:

Een plan waarin eisen en aanbevelingen zijn opgenomen om de kwaliteit van het aanzicht van het gebied waarop het rijksinpassingsplan betrekking heeft, te waarborgen.

Monument:

Het vastgoedobject met daarin gelegen het restaurant en de souvenirwinkel, gelegen op de Afsluitdijk.

Realisatie:

start van de uitvoeringswerkzaamheden.

Realisatiefase:

de fase na de planuitwerkingsfase waarin de projectbeslissing ten uitvoer wordt gebracht door de markt die het project buiten realiseert.

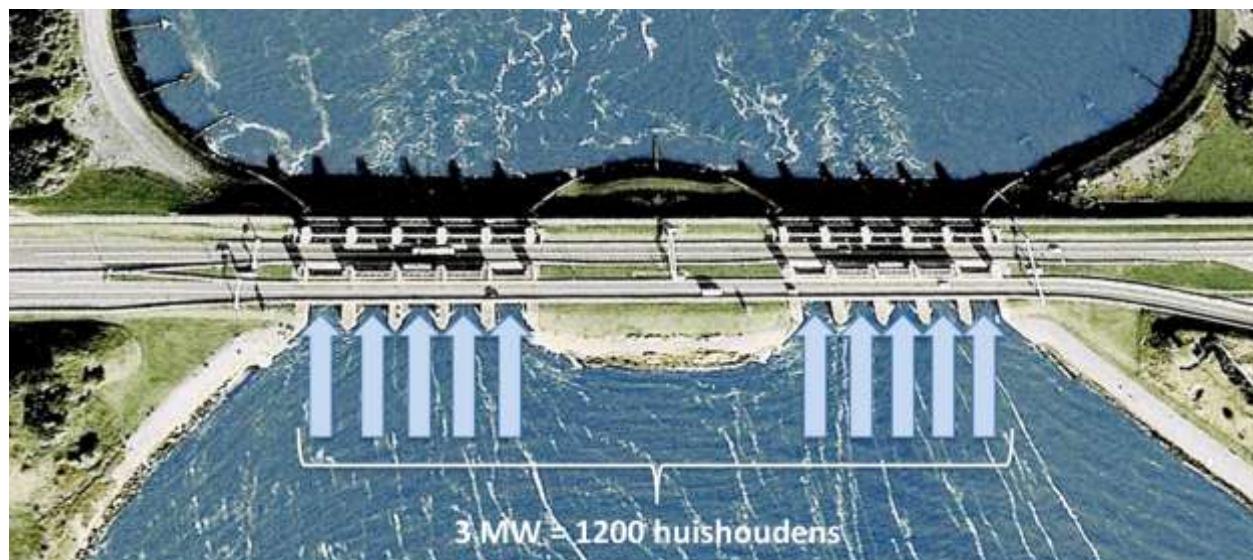
Regionale Partners:

de provincie Fryslân, de provincie Noord-Holland, de gemeente Súdwest-Fryslân, de gemeente Hollands Kroon en de gemeente Harlingen.

Realisatieovereenkomst:	de nog te realiseren nadere uitwerking van de respectievelijke samenwerkingsovereenkomst in een realisatieovereenkomst.
Rijkswaterstaat:	uitvoeringsorganisatie van het Ministerie van Infrastructuur en Milieu die in opdracht van de minister en de staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu het nationale netwerk van wegen en vaarwegen beheert en ontwikkelt.
Rijkscontract:	het aan te besteden Design Build Finance Maintain (DBFM) contract om de Afsluitdijk weer aan de eisen voor waterveiligheid te laten voldoen en de waterafvoercapaciteit te vergroten, waarin naast ontwerp en realisatie ook financiering en onderhoud voor circa 25 jaar worden belegd, hierna te noemen.
Start aanbesteding:	het moment van publicatie van de aankondiging van de aanbesteding.
Samenwerkingsovereenkomst Energie:	de samenwerkingsovereenkomst betreffende de optimalisatie van de Afsluitdijk als energiedijk, d.d.
Samenwerkingsovereenkomst Fietspad Fryslân:	de samenwerkingsovereenkomst betreffende de realisatie van een fietspad op het buitentalud van de Afsluitdijk aan de zijde van de Waddenzee, d.d.
Samenwerkingsovereenkomst Noord-Hollands deel Afsluitdijk:	de samenwerkingsovereenkomst betreffende de realisatie van enkele projecten op het Noord-Hollands deel van de Afsluitdijk aan de zijde van de Waddenzee, d.d.
Samenwerkingsovereenkomst Vismigratierivier:	de samenwerkingsovereenkomst betreffende de realisatie van een vismigratierivier, dd.
De Staat:	de Minister van Infrastructuur en Milieu.
Structuurvisie Toekomst Afsluitdijk:	een structuurvisie conform artikel 2.3 Wet ruimtelijke ordening, waarin ten behoeve van een goede nationale ruimtelijke ordening de hoofdlijnen van de voorgenomen ontwikkeling van de Afsluitdijk zijn vervat. De concept voorkeursbeslissing maakt onderdeel uit van de Structuurvisie Toekomst Afsluitdijk.
Vismigratierivier:	een bijzondere passage voor vissen door de Afsluitdijk

Bijlage 2: Toelichting stromingsenergie Kornwerderzand

1. Verbeelding spuikokers en stromingsturbines Kornwerderzand ter illustratie bij artikel 3 lid 3



2. Verbeelding serviceweg , ter illustratie bij artikel 3 lid 4

